

звітності, що передбачає обчислення відповідного показника та порівняння цього показника з якою-небудь базою.

За результатами проведення аналізу фінансового стану перерахованими вище методами надається синтетична оцінка об'єктів фінансового аналізу підприємства та синтетична оцінка фінансового стану підприємства загалом. Мета синтетичної оцінки – виявлення найбільш істотних кількісних і якісних характеристик фактичних значень фінансових показників, що визначають фінансовий стан підприємства.

Таким чином, аналіз фінансового стану є одним із головних інструментів побудови та оцінки фінансової політики підприємства, виявлення тенденцій, вимірювання пропорцій, планування, прогнозування, визначення ключових факторів діяльності суб'єкта господарювання, обчислення їх впливу на результат і виявлення невикористаних резервів. Завдяки грамотно проведеному аналізу фінансового стану можливо скоригувати податкову політику, облікову політику, кредитну політику, змінити дивідендну політику з метою поліпшення інвестиційної привабливості підприємства.

Література

1. Воробьева Е. И. Методы финансового анализа для оценки состояния предприятий / Е. И. Воробьева, О. Г. Блажевич, Н. А. Кирильчук, Н. С. Сафонова // *Финанси, банки, інвестиції*. – 2016. – №2. – С.5-13.
2. Жихарева М. В. Анализ финансового состояния как критерий оценки экономической устойчивости предприятия / М. В. Жихарева, А. В. Красникова // *ЭКОНОМИНФО*. – 2008. – №10. – С.63-66.
3. Пучкова Н. В. Анализ методов оценки финансового состояния организации / Н. В. Пучкова // *Символ науки*. – 2016. – №3. – С.131-134.

УДК 338.46

ПОКАЗНИКИ ОЦІНЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Гилик Я. – ст. 1 курсу, гр. ФУПОсвн -11

Науковий керівник – к.е.н., доцент Мацедонська Н.В.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Узагальнюючи вітчизняні та світові підходи до оцінки рівня державних боргових зобов'язань можна визначити три основні групи показників економічної безпеки держави: показник боргового навантаження; показник боргової стійкості; показник боргового потенціалу.

До першої групи показників (показник оцінки боргового навантаження) відносяться обсяги коштів, які направляються на обслуговування і погашення державних боргових зобов'язань. Також, до них можна віднести обсяг резервування коштів у кожному конкретно взятому періоді обраного часового інтервалу. Отже, показник боргового навантаження засвідчує про стан фінансово-економічну стабільності в державі і демонструє відсутність ймовірного дефолту [1].

До основних критеріїв, які надають можливості провести оцінювання боргове навантаження, слід віднести:

- коефіцієнт граничної продуктивності державних боргових зобов'язань;
- співвідношення витрат здійснених на погашення та обслуговування державного боргового зобов'язання до доходів бюджету країни;
- співвідношення обсягів здійснених державних запозичень (за відповідний фінансовий рік) до показника всіх здійснених капітальних видатків бюджету країни;
- рівномірності розподілу за часом здійснених витрат на погашення державного боргового зобов'язання;
- долі виплат за отриманими середньо- і довгостроковими борговими зобов'язаннями в обсягах державного боргу;
- розмір долі боргових зобов'язань термін яких був прострочений.

До другої групи показників (показник оцінки боргової стійкості) передбачено виконувати розрахунки економічно безпечного рівня державного боргового зобов'язання із обов'язковим урахуванням боргового навантаження, разом із ризикованістю сформованого портфеля. Показник боргової стійкості є якісним показником, який характеризує загальні обсяги і структуру державного боргового зобов'язання, за яким забезпечується спроможність держави виконувати взяті на себе боргові зобов'язання, одночасно не збільшуючи боргового навантаження на державний бюджет, але за умов дотримання на достатньому рівні ліквідності разом із платоспроможністю.

Основним показником являється безпечний рівень боргу, який розраховується як співвідношення обсягів державного боргу до ВВП. До інших критеріїв виконання оцінки боргової стійкості ми можемо віднести: обсягів долі умовного боргу у загальній структурі державного боргу; питомої ваги бюджетних кредитів у загальній структурі державного боргу; наявності боргових зобов'язань держави в іноземній валюті; розміру долі державних гарантій; величини державного боргу відповідно на душу населення країни; динаміки зміни кредитного рейтингу держави [2].

На нашу думку, особливістю такої оцінки являється коефіцієнт маневрування (The coefficient of maneuvering). Даний коефіцієнт надає можливості здійснювати аналіз державних боргових зобов'язань через зміни обсягів видатків, що були спрямовані на його обслуговування. І тому, виконання розрахунків даного коефіцієнту виконується методом відношення фактичних видатків (що були спрямовані на обслуговування державного боргу) до планованих. Застосування даного показника надасть можливості

виявити фактично отриману економію бюджетних коштів. Також, коефіцієнт структурного маневрування необхідно розглядати як потенційну можливість впливу на видатки (здійснених на обслуговування державного боргу через структурні зміни у складовій державного боргу). Разом із даним коефіцієнтом в економічних літературних джерелах пропонується визначати показник чистого залучення. Він розраховується як різниця між залученими державними позиками і здійсненими витратами на погашення й обслуговування державного боргового зобов'язання, що надасть можливості виконати оцінку боргової стійкості з точки зору ймовірності отримання фінансових ресурсів як додаткового методу фінансування бюджетного дефіциту.

До третьої групи показників (показник оцінки боргового потенціалу) відносяться показники, які надають можливості з'ясувати перспективи або виокремити засоби, які можливо будуть використані. На нашу думку, показник боргового потенціалу необхідно розглядати, з однієї сторони, як найбільш можливий обсяг залучення державних позик, з послідовним урахуванням нагальної необхідності їх

погашення до досягнення максимально допустимих обсягів державних боргових зобов'язань, що у свою чергу встановлені нормативно-правовими, а з іншого боку – як максимальний обсяг погашення боргових державних зобов'язань без проведення процесів реструктуризації з метою окреслення кола можливостей для зменшення обсягів державного боргового зобов'язання.

За своїм економічним змістом борговий потенціал являється різницею між фактичною сумою та сумою, що зазначена у законодавчих обмеженнях. Одержаний результат визначає обсяг коштів, які необхідно використовувати для балансування державного бюджету, а також, характеризує показник резерву у випадку негативних змін на борговому ринку, що у свою чергу, допомагає підтримати здатність держави розраховуватися відповідно до своїх боргових зобов'язань із мінімальними ризиками та без ускладнень. Слід відмітити, що позитивне значення показника свідчить про спроможність держави до довгострокового погашення боргового зобов'язання, а негативне значення свідчить про доцільність застосовувати реструктуризацію.

Література

1. Мних А. М. Механізм оцінки боргового тягаря в Україні як спосіб підвищення ефективності державних запозичень / А. М. Мних // Економіка. Фінанси. Право. – 2010. – №1. – С. 17–19.
2. Мацедонська Н. В. Адаптація національної моделі оцінювання стійкості фінансової системи / Н. В. Мацедонська // Вісник Хмельницького національного університету: Економічні науки. – 2015. – № 2. – Т. 1 (222) – С. 160-164

УДК 336.011

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ФІНАНСІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Бондар Ю. – ст. 2 курсу, гр. Фвн-21

Науковий керівник – к.е.н., ст. викладач Волощук Р.С.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Питання про економічну сутність фінансів є одним з найбільш дискусійних в економічній теорії. Фінанси – явище настільки значне, складне й неоднозначне, що знайти визначення їх сутності непросте. Ця проблема набуває особливої актуальності в умовах формування нової фінансової системи України, де відбувається створення соціально орієнтованої ринкової економіки. Саме тому необхідно звернутися до змісту фінансів, їх ролі у суспільстві, спираючись на багатовіковий досвід їх використання.

У фінансовій науці існує низка дискусійних питань, і, перш за все, питання про економічну природу та межі фінансових відносин. Одні вчені вважають, що фінанси виникають на першій стадії відтворювального процесу, інші – на другій стадії відтворювального процесу – при розподілі та перерозподілі вартості суспільного продукту; треті розглядають фінанси як поняття відтворення загалом, включаючи до їх складу також грошові відносини на стадії обміну.

Фінанси у загальному трактуванні – це економічні відносини, пов'язані з формуванням, розподілом і використанням централізованих і децентралізованих фондів грошових коштів для виконання функцій та завдань господарюючих

суб'єктів, а також будь-якої фізичної особи й суспільства загалом й забезпечення умов розширеного відтворення [1, с.4].

Формування грошових фондів здійснюється на різних рівнях. На державному рівні, на рівні суб'єктів господарювання, на рівні фізичних осіб. Саме цим обумовлені такі поняття як публічні фінанси, корпоративні фінанси, особисті фінанси. На державному рівні формуються фонди, що мають загальнонаціональне значення. На рівні суб'єктів господарювання створюються фонди, що забезпечують просте й розширене відтворення, різноманітні резервні фонди. На рівні конкретної людини усвідомлено або не зовсім визначаються обсяги коштів, що спрямовуються на поточне споживання, формування інвестиційних можливостей, соціальний захист тощо.

Фінанси як будь-яке економічне поняття виконує певні функції, в яких виявляється їх сутність і суспільне призначення. Слід зауважити, що фінанси виконують дві основні функції – розподільчу та контрольну, хоча з приводу кількості функцій серед науковців висловлюються різні точки зору щодо.

Основне призначення розподільчої функції фінансів полягає в забезпеченні кожного суб'єкта господарювання необхідними йому фінансовими